

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/27/2014
Identifikačné číslo spisu:	6412207705
Dátum vydania rozhodnutia:	29.10.2014
Meno a priezvisko:	JUDr. Dana Bystrianska
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2014:6412207705.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky o návrhu oprávneného D. O., bytom Q., proti povinnej U. O., bytom Y., právne zast. JUDr. Jozefom Borisom, advokátom, AK, Belehradská 1, 831 04 Bratislava 3, adresa na doručovanie Kukučínova 4, 921 01 Piešťany, vedenej na Okresnom súde Žiar nad Hronom pod sp.zn. 7Em 1/2012 vo veci výkonu rozhodnutia o úprave styku otca s maloletými deťmi D. O. a F. O., obidve bytom Y., zastúpenými kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žiar nad Hronom, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici sp.zn. 41CoE 203/ 2013 zo dňa 27. júna 2014, takto

rozhodol:

Dovolanie povinnej proti rozsudku Krajského v Banskej Bystrici sp.zn. 41CoE 203/2013 zo dňa 27. júna 2013, o d m i e t a .

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

Okresný súd Ždiar nad Hronom rozsudkom zo 6. februára 2013, č.k. 7Em/1/2012-678 zamietol 1. návrh otca (ďalej len oprávneného) na uloženie pokuty matke (ďalej len povinnej), ktorá nerešpektovala právoplatné rozhodnutie súdu o úprave styku oprávneného s maloletými deťmi, 2. návrh oprávneného, aby súd vyzval príslušný orgán na zastavenie výplaty prídavku na maloleté deti a 3. návrh povinnej na uloženie pokuty oprávnenému zamietol.

Okresný súd Žiar nad Hronom pri rozhodovaní vychádzal z psychologického posudku PhDr. M., znalca PhDr. U. Q., PhD. Títo v lekárskejších správach zhodne uviedli, že hoci maloleté deti po psychickej stránke zle reagovali na fakt, že rodičia sa rozviedli, najskôr mali s oprávneným dobrý vzťah. V znaleckom posudku zo dňa 14. júna 2011 znalec PhDr. U. Q., PhD konštatoval že „samotný styk detí s oprávneným nemá vplyv na ich zdravie. Konflikty medzi rodičmi deťom ale spôsobujú stres a stresom podmienené zdravotné ťažkosti maloletých detí a konštatoval u detí syndróm tkz. zavrhnutého rodiča. Uviedol, že nemožno povinnému zazlievať, že využil zákonné možnosti stretávania sa s deťmi využitím

zákonných prostriedkov. V rámci tohoto však boli maloleté deti opakovane úradne vypočúvané, čo spôsobilo zhoršenie ich vzťahu k oprávnenému. Hoci okresný súd mal za preukázané, že povinná dobrovoľne neplnila rozsudkom súdu uložené povinnosti, toto neplnenie nepovažoval za dôsledok výslovného vplyvu matky na rozhodnutie detí prejavíť neochotu stretávať sa s oprávneným.

Proti rozhodnutiu okresného súdu v prvej a druhej časti výroku podal odvolanie oprávnený. V odôvodnení poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 43CoE/323/2011, v ktorom odvolací súd poukázal na nevyhnutnosť psychickej prípravy maloletých detí zo strany matky. Preto prípravu detí povinnou považoval nesprávne okresný súd za dostatočnú, a to aj preto, že styk otca sa s deťmi nerealizoval už tri roky.

Povinná navrhla napadnuté rozhodnutie okresného súdu potvrdiť.

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, prejednal vec v rozsahu danom ustanovením § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len O.s.p.), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu v prvej časti výroku podľa ustanovenia § 220 O.s.p. zmenil, a v druhej časti podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil.

Odvolací súd aplikáciou ust. § 272 ods. 2 O.s.p. rozhodol o (opakovanom) uložení poriadkovej pokuty 100 € matke maloletých detí vzhľadom na dlhodobé nerešpektovanie právoplatného rozhodnutia súdu o úprave styku maloletých detí povinnou, ktoré sa odzrkadlilo na správaní a postojoch detí a malo za následok odmietanie detí stretnúť sa s oprávneným. V rozhodnutí č.k. 43CoE/323/2011-320 zo dňa 26. januára 2012 uviedol, že v prípade opakovaného nerešpektovania súdneho rozhodnutia nie je súd viazaný návrhom, alebo podnetom pri postupe podľa ust. § 272 a 273 O.s.p, pretože povinná si mala byť vedomá svojej povinnosti vyplývajúcej z právoplatného súdneho rozhodnutia, a preto bola povinná nielen stretnutie oprávneného a maloletých detí umožniť, ale aj maloleté deti na stretnutie riadne materiálne a psychicky pripraviť. Odvolací súd považoval ním uloženú sankciu za nevyhnutnú na dosiahnutie budúceho riadneho výkonu rozhodnutia súdu upravujúceho styk povinného s maloletými deťmi. V ostatnom rozsahu odvolací súd výrok týkajúci sa zastavenia výplaty rodičovského príspevku a prídavku a príplatku na maloleté deti povinnej zamietol z dôvodov, že by išlo o neprimeraný postih, ktorý by sa (materiálne) dotkol maloletých detí v štádiu, keď sú vzťahy detí s oprávneným vážne narušené.

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala povinná dovolanie, ktorá považuje rozsudok odvolacieho súdu za nesprávny, taký, ktorý trpí vadou podľa § 237 písm. f) O.s.p. Poukázala na súčasný, najmä psychický stav maloletých detí a znenie čl. 24 Charty základných práv Európskej únie a čl. 9 Dohovoru o právach dieťaťa, ako aj ustanovenia § 25 ods. 3 Zákona o rodine. V dovolaní podrobne rozoberala skutkový a právny stav veci. Navrhla, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho, ako aj prvostupňového súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) najskôr preskúmal vec z hľadiska prípustnosti dovolania a zistil, že dovolanie v predmetnej veci smeruje proti takému rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, preto ho treba odmietnuť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. a proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v ustanovení § 239 ods. 1, 2 O.s.p.

Podľa § 239 ods. 1,2 O.s.p dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak

a) odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa,

b) odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm. c)] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho

súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c).

(2) Dovolanie je prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak

a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu,

b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia,

c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

(3) Ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Ustanovenie 239 ods. 3 O.s.p. je v postavení špeciálneho ustanovenia oproti všeobecnému zneniu § 239 ods. 1 a 2 O.s.p.

Dovolanie v prejednávanej veci bolo podané proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým tento rozhodol v súlade s ustanovením § 223 a 239 ods. 3 O.s.p., uznesením vo veci výkonu rozhodnutia súdu o úprave styku oprávneného s maloletými deťmi. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolanie proti dotknutému uzneseniu nie je prípustné.

Nad rámec posúdenia dovolania povinnej, dovolací súd dodáva, že dovolací súd považuje za potrebné poukázať na to, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. v zmysle ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky úpravu styku rodičov s dieťaťom, (kam patria aj otázky výkonu právoplatného rozhodnutia súdov v týchto veciach) nemožno považovať za obmedzenie alebo pozbavenie rodičovských práv a povinností (Rc 55/1996). Dovolanie proti takémuto rozhodnutiu nie je prípustné.

Žalobkyňa tvrdila existenciu procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f O.s.p., teda že jej sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, ktorej vady sa súdy dopustili tým, že rozhodli na základe nesprávnych skutkových zistení, svoje rozhodnutia náležite neodôvodnili.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že vyššie uvedená námietka dovolateľky nie je dôvodná.

Dovoláním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spĺňa požiadavku na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonával ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súdbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená vo vyššie citovanom ustanovení. Táto norma sa

uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O.s.p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v odvolacom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu zodpovedá požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Pri aplikácii zákonných predpisov sa sudy neodchýlili od znenia príslušných ustanovení a nepopreli ich účel ani význam, preto dovolaním napadnuté rozhodnutie nemožno považovať za neodôvodnené. Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľky.

Z ustálenej judikatúry ESLP vyplýva, že sa nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Aj Ústavný súd Slovenskej republiky vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Pokiaľ by dovolateľka namietala tzv. prekvapivosť rozhodnutia odvolacieho súdu, ktoré bolo spôsobené tzv. prekvapivými, resp. nečakanými rozhodnutiami, podľa judikatúry najvyššieho súdu nastane vtedy, ak odvolací súd svoje rozhodnutie „nečakane“ založil na iných právnych záveroch, než súd prvého stupňa, pričom účastníkovi bolo odňaté právo namietat správnosť (novo zaujatého) právneho názoru na inštančne vyššom súde. V týchto prípadoch spravidla odvolací súd vyvodil svoj (iný) právny záver zo skutočností, ktoré súd prvého stupňa výslovne právne neposudzoval. V prejednáwanej veci odlišný právny názor odvolacieho súdu od prvostupňového súdu bol vysvetlený, preto námietka dovolateľky v tomto smere nedôvodná. Odvolací súd dostatočne v odôvodnení vysvetlil dôvody, pre ktoré zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa v otázke uloženia poriadkovej pokuty povinnej za nerešpektovanie právoplatného rozhodnutia súdu o úprave styku maloletých detí s oprávneným. Náležite rozobral aj podstatu jej povinnosti vo vzťahu k oprávneniu maloletých detí na prípravu na stretnutie s oprávneným zo strany povinnej.

Keďže dovolanie v predmetnej veci nie je prípustné v zmysle ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p. a dovolací súd nezistil žiadnu podmienku jeho prípustnosti ani podľa ustanovenia § 237 O.s.p., dovolanie matky maloletých detí dovolací súd v zmysle ustanovenia § 243b ods. 4 v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. Vecnú správnosť dovolaním napadnutého rozhodnutia dovolací súd vzhľadom na jeho neprípustnosť neskúmal.

Dovolací súd žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov dovolacieho konania z dôvodu, že konanie mohlo byť začaté aj bez návrhu (§ 243b ods. 4 v spojení s § 224 ods. 1 a § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.